

Alles wat papier kan, kan het scherm ook, constateert sinoloog en journalist Alexander Monro, behalve eeuwig en onveranderlijk zijn.

FOTO THINKSTOCK

Het maakt niet uit of dat papier van linnen, hout of andere tot pulp te vermalen producten is gemaakt (voor papier wordt pas sinds 1802 hout gebruikt), want in alle gevallen is het makkelijk te beschrijven en te verspreiden. De wereldgeschiedenis vanuit één onderwerp benaderen, is een inmiddels zeer beproefde benadering - Monro's boek past thuis in het mooie rijtje van geschiedenisboeken verteld vanuit zout, kabeljauw, oesters, kruiden, kleur, zijde, peper of banaan. Maar aan deze geschiedenis is tegelijkertijd de ontwikkeling van de vrijheid van meningsuiting gekoppeld - waardoor het, meent Monro, de belangrijkste uitvinding ooit is. Voordat er papier was, werd er uiteraard al geschreven op bamboe, zijde of papyrus - maar dat was kostbaar, moeilijker te beschrijven en

ontwikkeld was voor gebruikt werd door liefdeskrabbels of bojes op kwijt kon. Niet ontwikkelde papier zich in arme delen van China de democratiserende pier die Monro nu benoemt doordat het langzaam aan betekenis inboekt het voor de geschiedenis wanneer papier een belangrijke rol meer speelden zien wat voor beteligen het tweeweg Uiteraard begint de ontwikkeling van de ontwikkeling van alleen begon, maar waarvan ook bepalend schrift, poëzie, handderwijs en godsdiens

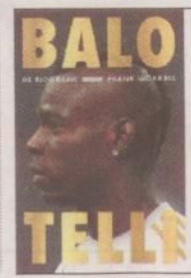
VOORPROEF

Een rare, lieve jongen

Bernard Hulsman grasduint door de stapel nieuwe boeken en geeft zijn eerste indruk.

Argentië heeft Messi, Brazilië Neymar en Italië Balotelli. Van deze drie spelers die de komende weken tijdens het WK voetbal spelen, is Mario Balotelli niet de beste, maar wel de opmerkelijkste, al nemen zijn grillen en streken wel af naarmate hij ouder wordt. Zoals elke beetje voetballer heeft ook Balotelli nu zijn biografie gekregen. **Balotelli. De biografie [1]** is geschreven door de Engelse journalist Frank Worrall, die onlangs ook al het levensverhaal van de Real-Madridvoetballer Gareth Bale opschreef. Worralls biografie bestaat grotendeels uit citaten van vrienden, teamgenoten, trainers en anderen die Balotelli van nabij hebben meegemaakt. Het is een rare maar lieve jongen, is de strekking van Worralls verhaal. Al op de derde bladzijde komen we te weten waarom Balotelli zo moeilijk is. Dan haalt Worrall een anonieme 'bevriende psychiater' aan die Balotelli's dikwijls bizarre gedrag verklaart uit zijn jeugd. De in 1990 in Palermo geboren Balotelli moet volgens hem een 'dubbele identiteitscrisis' hebben gehad, omdat zijn Ghanese ouders hun

zieklijke zoon lieten adopteren door het echtpaar Balotelli. Ook in **Jan Hoet. De luchtkunstenaar [2]** laat de Belgische journalist Jan Haerynck een stoet mensen, van Rudi Fuchs tot Marlene Dumas, aan het woord over de begin dit jaar overleden Belgische museumdirecteur en tentoonstellingmaker. Maar de meeste citaten zijn van Hoet zelf. Haeryncks biografie is minder hagiografisch dan die van Worrall over Balotelli. Kwesties waar Hoet mogelijk een kwalijke rol in speelde, gaat hij niet uit de weg. Zo vraagt hij Hoet naar diens betrokkenheid bij het snelle ontslag in 2004 van Peter Dorosjenko, zijn opvolger als directeur van het Stedelijk Museum voor Actuele Kunst in Gent. Hoet doet er lacherig over en

1. Frank Worrall: Balotelli. De biografie. Vert. L. de Rooy en J. de Vries. Carrera, 255 blz.

2. Jan Haerynck: Jan Hoet. De luchtkunstenaar. De Bezige Bij, 336 blz. € 19,90

ontkent dat hij er iets mee te maken heeft. 'Een huis als mijzelf', zo omschreef de Italiaanse schrijver Curzio Malaparte eens zijn mede door hemzelf ontworpen villa op Capri. Als Malaparte gelijk heeft en een door de bewoner zelf ontworpen huis iets vertelt over de ontwerper, dan was Mart van Schijndel (1943-1999) een architect met twee gezichten, zo blijkt uit **Van Schijndelhuis [3]**. Het zelf ontworpen huis van Van Schijndel ligt achter een ook door hem ontworpen poortgebouw met appartementen aan het Pieterskerkhof in Utrecht. Het geheel heeft twee gezichten. Het poortgebouw is met zijn tympaan onmiskenbaar postmodern. Maar in zijn eigen huis uit 1992 dat vanaf het Pieters-

kerkhof onzichtbaar is, is Van Schijndel eerder de opvolger van de modernist Gerrit Rietveld. Muren zijn strakke vlakken, de trap heeft geen balustrade en twee glazen klapdeuren die een hoek vormen, zijn een ode aan het beroemde hoekraam in het Rietveldhuis. Behalve tientallen foto's van verschillende fotografen omvat het boek een aantal artikelen van onder anderen de architectuurcriticus Arjen Oosterman die een nacht in het huis verbleef. Een memorystick met een film zit in het omslag verborgen. Vlak voordat op 6 juni werd herdacht dat The Beatles vijftig jaar geleden in de veilinghal Op Hoop Van Zegen in Blokker hun enige Nederlandse optredens gaven, gaf de Stichting The Beat-

3. Natascha Drabbe e.a.: Van Schijndelhuis. - Het woonhuis van architect Mart van Schijndel. NDCC Publishers, 112 blz. € 29,-

les in Blokker **The Beatles** prettig verwarmd uit. Het boek bevat fotoreportage in kluis van The Beatles religie foto's van een noemde bezoeker van The Beatles en vooral van zien. Ze worden afgescherpe foto's van zoals brochures, glazen afbeeldingen van In de begeleidende Elzinga allerlei sail blijkt dat het eerste Beatles in de middelen te distributie van kwoond door slechte Avonds waren er wewers in Op Hoop van